

Torsbustaden Skisenter AS
c/o Vegar Hynne, Gilstadlia 121
7608 LEVANGER

Att.:

Saksbehandler: Ingunn Diex Rognes, 22995931
Vår ref.: 23/76-7
Deres ref.:
Dato: 12.05.2023

Tilsynsrapport med vedtak om pålegg og vedtak om stans

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) har gjennomført et dokumenttilsyn av Torsbustaden Skisenter AS. Tema for tilsynet var å undersøke om Torsbustaden Skisenter AS oppfyller krav til spesielle inspeksjoner som følger av forskrift om taubaner § 10-13.

Tilsynet ble varslet 13. januar 2023. Virksomheten sendte dokumentasjon den 7. februar 2023. Tilsynet ble gjennomført på vårt kontor ved gjennomgang av innsendt dokumentasjon fra Torsbustaden Skisenter AS.

Vårt tilsynslag bestod av Ingunn Diex Rognes (tilsynsleder) og Eskil Lorås (medrevisor). Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige tilsynsprogram. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet.

Virksomheten har sendt inn dokumentasjon som viser at det er gjennomført spesielle inspeksjoner på store deler av anlegget, men at det gjenstår noen punkter som må følges opp. Virksomheten har en svært ryddig og oversiktlig plan for vedlikehold og kontroller, som viser at dere har en intensjon om å følge regelverket på dette området. Det ser vi på som veldig positivt.

Tilsynsrapporten inneholder to vedtak om pålegg og et vedtak om stans.

Utkast til rapport ble sendt 24. april 2023. Vi har ikke mottatt kommentarer til utkastet og endelig rapport legger derfor samme faktum til grunn som i utkastet.

Vedtak

1. Vedtak om fullføring av spesielle inspeksjoner for anlegg 2.16.005

Vi har fattet følgende vedtak:

Torsbustaden Skisenter AS må dokumentere fullføring av spesielle inspeksjoner på 2.16.005.

Dokumentasjonen må sendes til oss innen **1. august 2023**.

Hva sier regelverket?

For taubaner godkjent etter regelverket som gjaldt før 03.05.2004 var siste frist for gjennomføring av spesielle inspeksjoner den 01.07.2019. Overgangsbestemmelsene ga to års frist fra forskriften ble innført til de spesielle inspeksjonene måtte være utført etter de intervaller som gjelder for spesielle inspeksjoner, jf. forskriften § 19-5. Taubaneforskriften § 10-13 krever at relevante komponenter og konstruksjonsdeler som utsettes for utmattingsbelastning eller utmattingspenninger skal undergis ikke-destruktive prøvinger. Utvelgelsen av hvilke komponenter og konstruksjonsdeler som skal prøves skal skje på bakgrunn av virksomhetens vurdering av hvilke av disse som er mest utsatt for utmatting. Intervallene for inspeksjonene kommer frem av den nevnte bestemmelsen. Dette innebærer at første spesielle inspeksjon senest skulle vært gjennomført etter det som kommer først av 22 500 driftstimer eller 15 år etter første idriftsettelse, jf. forskriften § 10-13 første ledd bokstav a.

SJT har gjort en faglig vurdering av hvilke komponenter som må vurderes for spesielle inspeksjoner. Denne listen ligger i brevet dere mottok med pålegg om innsending av dokumentasjon.

For opphengs- og vippebolter til rullebatterier kan spesielle inspeksjoner begrenses til de mest utmattingsbelastede rullebatterier av type opptrekk, nedtrekk (ett av hver type).

Forskrift om taubaner § 10-13 andre ledd sier at kontroll og prøving av klemmer skal skje etter en plan utarbeidet av leverandøren. Der leverandøren ikke har laget en plan for kontroll og prøving av klemmer, må dere selv vurdere hvilken kontroll og prøving som er tilstrekkelig for sikker drift. Bestemmelser om kontroll og vedlikehold som sikrer tilfredsstillende sikkerhet skal komme frem av sikkerhetsstyringssystemet, jf. § 2-11 tredje ledd bokstav b, som skal bygge på identifisering og vurdering av risiko, og hvordan risikoen skal følges opp jf. bokstav a.

Vår vurdering og praksis på dette punktet er blant annet redegjort for i våre veiledninger. Disse er til opplysning tilgjengelig på sjt.no, se [veiledning om spesielle inspeksjoner](#).

Hva fant vi under tilsynet?

Dere har dokumentert at

- Visuell kontroll er gjennomført av driv- og vendehjulsskive
- NDT er gjort av drivaksel og vendehjulsaksel
- Visuell kontroll er gjennomført av rullebatterirammer på tursiden på mast 1, 4 og 8 samt retursiden på mast 8
- NDT er gjort av vippebolter og opphengsbolter i rullebatterier på tursiden på mast 1, 4 og 8 samt på returside på mast 8.
- Alle bolter unntatt en er byttet i rullebatteriene i drivstasjonen

Dere har ikke dokumentert at det er gjort

- Visuell kontroll av hengestenger
- NDT av klemmer på medbringere

Vår vurdering

Anlegg 2.16.005 er 38 år gammelt, og dere har ikke dokumentert at spesielle inspeksjoner er ferdigstilt for utmattingsbelastede deler, eller at de utmattingsbelastede delene i anlegget er byttet de siste 15 årene. Det gjenstår fortsatt viktige deler av spesielle inspeksjoner for anlegget deres.

Ved ikke å ha utført spesielle inspeksjoner, som forskriften krever, har dere ikke tilstrekkelig kontroll på risiko i forbindelse med drift av anlegg.

Dette er et brudd på regelverket som krever at det gjennomføres spesielle inspeksjoner.

2. Vedtak om gjennomføring av magnetinduktiv prøving for anlegg 2.16.005

Vi har fattet følgende vedtak:

Torsbustaden Skisenter AS må dokumentere gjennomføring av magnetinduktiv prøving av ståltauet på 2.16.005.

Dokumentasjonen må sendes til oss innen **15. mai 2023**.

Hva sier regelverket?

Ståltau skal periodisk prøves magnetinduktivt eller med annen anerkjent metode, jf. forskriftens § 3-12 første ledd. Magnetinduktiv prøving av ståltauet må gjennomføres i tråd med bestemmelsen. Etter § 3-12 sjette ledd skal rapport etter gjennomført MIP sendes Statens jernbanetilsyn uten opphold.

Vår vurdering

Vårt register viser at magnetinduktiv prøving skulle vært gjennomført i 2017. Dere har ikke sendt inn rapport fra gjennomført MIP siden 2014. Dere skriver at siste MIP ble gjennomført i 2020, men vi har ikke mottatt dokumentasjon på dette. Vi legger derfor til grunn at det ikke er gjennomført MIP for anlegg 2.16.005.

Kravet om magnetinduktiv prøving av ståltauet er satt med tanke på den risiko som foreligger ved at tauet eventuelt har skader som ikke er avdekket, og som dermed kan føre til brudd i trekktauet. Konsekvensen av et brudd kan være at publikum skades av tau-enden (piskeslag), snorbokser faller i hodet på publikum, eller at belastningen på vendestasjonen kan bli så stor at den ødelegges. Brudd i trekktauet kan derfor medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet for publikum fordi tauets tilstand er ukjent.

Det foreligger derfor brudd på taubaneforskriftens § 3-12.

Vedtak om stans

Ettersom dere ikke kan dokumentere at dere har gjennomført magnetinduktiv prøving (MIP) for anlegg 2.16.005 har vi vedtatt stans av skitrekket.

*Torsbustaden Skisenter AS pålegges å stanse driften av anlegg 2.16.005 **senest den 15. mai 2023.***

Når dere har gjennomført MIP må dere ta kontakt med oss. Når vi har mottatt dokumentasjon fra dere, vil vi vurdere saken og om drift kan starte opp igjen.

Forankring i lovverket

SJT har hjemmel i lov om taubaner § 16 til å pålegge stans av driften helt eller delvis eller opphør av bruk med øyeblikkelig virkning dersom vi har funnet forhold som kan medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet.

Ståltau skal periodisk prøves magnetinduktivt eller med annen anerkjent metode, jf. forskriftens § 3-12 første ledd. Magnetinduktiv prøving av ståltauet må gjennomføres i tråd med bestemmelsen. Etter § 3-12 sjette ledd skal rapport etter gjennomført MIP sendes Statens jernbanetilsyn uten opphold.

Vedtak om stans av drift betyr at anlegg 2.16.005 ikke kan drives før forholdet er rettet, dokumentasjon om dette er sendt Statens jernbanetilsyn, og vi har bekreftet at drift kan starte opp igjen. Stans medfører ikke at dere mister driftstillatelsen. Det er ikke nødvendig å søke ny driftstillatelse som følge av et stansvedtak.

Vurdering

Vi kan fatte vedtak om stans dersom det avdekkes forhold som kan medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet. Vårt register viser at magnetinduktiv prøving skulle vært gjennomført i 2017. Dere har ikke sendt inn rapport fra gjennomført MIP siden 2014. Vi legger derfor til grunn at det ikke er gjennomført MIP for anlegg 2.16.005.

Kravet om magnetinduktiv prøving av ståltauet er satt med tanke på den risiko som foreligger ved at tauet eventuelt har skader som ikke er avdekket, og som dermed kan føre til brudd i trekktauet. Konsekvensen av et brudd kan være at publikum skades av tau-enden (piskeslag), snorbokser faller i hodet på publikum, eller at belastningen på vendestasjonen kan bli så stor at den ødelegges. Brudd i trekktauet kan derfor medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet for publikum fordi tauets tilstand er ukjent.

Det foreligger derfor brudd på taubaneforskriftens § 3-12.

Statens jernbanetilsyn vurderer det ovennevnte som alvorlig med tanke på å ivareta sikker drift av anleggene.

Klagefrist

Dere kan klage på vedtak innen 3 uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegg med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Andre forhold

Dere har valgt å gjennomføre spesielle inspeksjoner på anleggets utmattingsbelastede komponenter over flere år. Noen komponenter skal allerede underlegges en ny kontroll i år, ettersom det har gått 5 år siden forrige spesielle inspeksjon. Dette krever at dere har god kontroll på dokumentasjonen av gjennomførte kontroller og oversikt over hvilke komponenter som skal kontrolleres når.

Vi har ikke notert andre forhold som vi anser som relevant å rapportere i forbindelse med dette tilsynet.

Vi viser til våre veiledere for taubane på <https://www.sjt.no/taubane/veiledning-taubane/>

Rapportdato:

12.05.2023

Geir-Rune Samstad
senioringeniør - revisjonsleder, tilsyn

Ingunn Diex Rognes
tilsynsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

Lov om taubaner (taubaneloven¹) § 12 gir SJT myndighet til å føre tilsyn.

Vi varsler om at vi vil fatte vedtak etter lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven²) § 16.

Vedtak om pålegg om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i lov om fornøyelsesinnretninger §§ 14 og 15.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å uttale dere til varsel om vedtak

Dersom dere har fått varsel om at vi vurderer å fatte vedtak, har dere rett til å uttale dere. Gi beskjed hvis dere mener at vi har lagt feil fakta til grunn for varsel om vedtak, situasjonen har endret seg, at vedtaket er unødvendig, urimelig eller umulig å gjennomføre innen fristen vi har angitt. Uttalelsen med deres kommentarer til varsel om vedtak kan sendes til vår skjemaløsning på våre nettsider: [Skjema for innsending av dokumentasjon](#).

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova³ og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Angi saksnummeret når dere kontakter oss.

---

¹ Lov om taubaner (taubaneloven) LOV-1912-06-14-1

² Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) LOV-2022-06-17-63 01.07.2022

³ Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) LOV-2021-06-18-124 01.07.2021

